

новани етапи державної політики содействия розвитку индустрии массовых мероприятий, охарактеризованы механизмы использования экономического потенциала, накопленного во время подготовки и проведения массовых мероприятий, для усиления конкурентоспособности страны.

Ключевые слова: международное массовое мероприятие, экономический механизм, приоритет, социально-экономический эффект.

Mylyan R.Yu. Some Strategic Priorities for the Development of Mega-events Industry in Ukraine

Some strategic priorities of mega-events industry in Ukraine in terms of competitiveness are substantiated. Main directions for the development of event, festival tourism in Ukraine are defined. Some stages of government policy to promote event industry are justified. Mechanisms for using economic potential accumulated during the preparation and conduct of mega-events to enhance the country's competitiveness are outlined. In order to hold successful international mega-events it is necessary to improve their organizing. The improvement of the international sport events in Ukraine should be held concerning the following steps: construction and management of sport facilities like stadiums; transportation system improvement; improvement of restaurant and hotel business; correct allocation of funds in order to avoid social and economic misbalance of the country's regions, etc. The implementation of the state tourism policy is also an efficient strategy priority.

Keywords: international mega-event, competitiveness, economic mechanism, priority, socio-economic impact.

УДК 657.3

*Доц. Л.А. Половинчак, канд. екон. наук –
Херсонський національний технічний університет*

ОСНОВНІ ШЛЯХИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ В БЮДЖЕТНИХ УСТАНОВАХ

Визначено особливості організації обліку в бюджетних установах, запропоновано пріоритетні напрями реформування цієї сфери. Доведено, що економічна ситуація в бюджетній сфері вимагає практичного вдосконалення системи обліку і теоретичного її перегляду з метою врахування нових явищ і процесів. Найважливішим з таких явищ є вдосконалення системи управління бюджетними установами. Зважаючи на активізацію інтеграційних процесів, сьогодні ключовим напрямком модернізації обліку та звітності є запровадження в державному секторі національних стандартів, розроблених на основі міжнародних. Доведено, що для реформування системи обліку та звітності необхідно також розробити Єдиний план рахунків, який має гармонізувати з бюджетною класифікацією, базуватися на методі нарахування та забезпечувати формування національних рахунків з урахуванням специфіки бюджетних установ.

Ключові слова: модернізація, контроль, бюджетні установи, міжнародні стандарти, стратегія, звітність, бухгалтерський облік.

Актуальність дослідження. В умовах запровадження ринкових відносин в Україні, функціонування бюджетних установ характеризується розширенням сфер діяльності, що не може не обходитися без заходів і методів впливу держави на забезпечення оптимального функціонування та життєдіяльності бюджетної установи. У періоди нестабільної політичної ситуації правильне й раціональне ведення бухгалтерського обліку стає просто необхідним. Цей фінансово-економічний сектор є важливою системою управління, але досі характеризується численними невідповідностями, спричиненими суперечливою законодавчою базою, і потребує негайного вдосконалення. Особливо ж якщо взяти до

уваги розширення інтеграційних процесів у країні. Саме цими причинами визначається актуальність цієї теми.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми бухгалтерського обліку, зокрема теорія й практика удосконалення бухгалтерського обліку в державному секторі, перебували в центрі уваги багатьох науковців фактично від початку становлення ринкової економіки у країні [1, 2, 5, 10, 13, 14, 19]. Значну увагу приділено напрямкам подальшого розвитку бухгалтерського обліку в Україні у контексті міжнародних тенденцій гармонізації фінансової звітності [7, 8], але із застереженням від копіювання західної системи без урахування традицій ведення бізнесу в Україні [15]. Сьогодні також значний акцент робиться на вирішенні проблем, зумовлених адаптацією вітчизняного облікового законодавства до міжнародних вимог [18]. Проте, основну увагу науковців зосереджено на недержавному секторі економіки України, натомість питанням удосконалення обліку в бюджетних установах приділено недостатньо уваги.

Постановка завдання. Зважаючи на викладене вище, метою роботи є модернізація обліку в бюджетних установах на основі дослідження проблем і недоліків наявних базових підходів до його організації в сучасних умовах.

Викладення основного матеріалу. Особливості, які впливають на діяльність бюджетних установ, що, водночас, впливає на побудову бухгалтерського обліку – це досягнення передбачених планами та кошторисами показників, виконання поставлених у статуті або ж передбачених програмою фінансування завдань і функцій. Саме тому вони є неприбутковими організаціями та функціонують на правах державної власності. Бюджетні установи та організації мають за мету надавати нематеріальні послуги, для задоволення потреб населення, а не отримувати прибуток.

Основним завданням обліку в процесі фінансово-господарської діяльності бюджетної установи є забезпечення своєчасного, точного, повного відображення всіх господарських операцій у бухгалтерських документах та використання виділених коштів з бюджетів різних рівнів за цільовим призначенням. Бухгалтерський облік у бюджетних установах має свої специфічні особливості:

- організація обліку в розрізі статей бюджетної класифікації;
- окремий облік отриманих асигнувань з бюджетів різних рівнів і власних надходжень;
- розподіл обліку видатків за джерелом покриття;
- окремий облік касових і фактичних видатків;
- контроль виконання кошторису видатків;
- суворі відповідності обліку і звітності вимогам нормативних документів;
- галузева специфіка обліку в установах культури, науки, освіти, управління;
- відсутність попередньої оплати за товари, послуги, виконані роботи [6, ст. 51] та ін.

Метою модернізації обліку в державному секторі є адаптація його до сучасних вимог міжнародної практики, вдосконалення законодавчо-нормативної бази, що регламентує облік та насамперед усунення наявних проблем, тобто: відсутність єдиних підходів до розроблення дієвих механізмів удосконалення системи обліку з урахуванням вимог міжнародних стандартів, недостатність розроблення питання переходу на єдині методологічні засади, а також створення уніфікованого організаційного та інформаційного забезпечення обліку.

В Україні стратегія модернізації обліку законодавчо закріплена Постановою Кабінету Міністрів України "Про затвердження стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки", яка містить основні напрямки та положення реформування обліку відповідно до сучасних вимог [12]. У процесі реформування бухгалтерського обліку особливу увагу приділяють також питанню створення та запровадження Єдиного плану рахунків бухгалтерського обліку в бюджетних установах. Сьогодні в державному секторі використовують два плани рахунків:

- план рахунків бухгалтерського обліку для виконання державного та місцевих бюджетів, який ґрунтується на касовому методі обліку, передбаченому Бюджетним кодексом, і використовується Державним казначейством України;
- план рахунків бухгалтерського обліку бюджетних установ, який історично ґрунтується на методі повного обліку на основі принципу нарахування і застосовується всіма розпорядниками бюджетних коштів.

Єдиний план рахунків повинен бути гармонізований із бюджетною класифікацією, будуватися на методі нарахування і забезпечувати формування національних рахунків. Застосування єдиного плану рахунків у державному секторі забезпечить відкритість облікових процесів, прозору консолідацію інформації. Не менш важливу роль у процесі реформування організаційної системи бухгалтерського обліку в державному секторі займає створення інституту державних бухгалтерів, що сприятиме чіткому розподілу повноважень і відповідальності між учасникам бюджетного процесу, а також посилення державного фінансового контролю за використанням бюджетних коштів.

У реформуванні бухгалтерського обліку важливим методичним підходом є використання управлінського обліку, який забезпечить адаптацію обліку до сучасних умов господарювання установ і посилення контролю за ефективністю використання бюджетних коштів. Проте реалізація зазначених заходів відбувається дуже повільно або взагалі існує тільки на папері [16]. Відповідно до цього документа можна визначити основні напрями модернізації обліку, а саме: удосконалення системи бухгалтерського обліку, удосконалення системи фінансової звітності та звітності про виконання бюджетів, створення уніфікованої організаційної та інформаційної облікової системи.

Удосконалення системи бухгалтерського обліку, зокрема й у державному секторі, має враховувати певні особливості міжнародної практики. Наприклад, привести у відповідність до міжнародної практики та до вітчизняного стандарту бухгалтерського обліку П(С)БО № 7 методологію визначення первісної вартості основних засобів у бюджетній сфері. Важливо виправити цю невідповідність і у стандарті "Запаси" для державного сектору. Тобто до первинної вартості придбаних основних засобів та запасів включати: суми, що сплачуються постачальникам; суми ввізного мита; суми непрямих податків, пов'язані з придбанням запасів, які не відшкодовуються; транспортно-заготівельні витрати та інші витрати, пов'язані з придбанням (створенням, безоплатним отриманням) основних засобів та запасів і доведенням їх до стану, придатного для використання. У плані рахунків бюджетних установ необхідно передбачити синтетичний рахунок, аналогічний рахунку 23 "Незавершене виробництво", що дозволило б отримувати детальну й оперативну інформацію щодо фактичної собівар-

тості виготовленої продукції, наданих послуг і виконаних робіт, розраховувати обсяг незавершеного виробництва. Адже в обліку бюджетних організацій не доопрацьована методологія і методика визначення собівартості, бази розподілу витрат, порядку оцінки ступеня завершеності операцій з надання послуг, незавершеного виробництва. Тому для проведення й модернізації доцільно враховувати певні передумови [3].

Першою передумовою модернізації є опосередкований вплив НБУ на організацію бухгалтерського обліку в державному секторі України. Відповідно до ст. 112 Бюджетного кодексу України та ст. 6 Закону України про бухгалтерський облік порядок ведення обліку та складання звітності про виконання бюджетів і госпрозрахункових операцій бюджетних установ встановлюється Державною казначейською службою України. З іншого боку, ця установа є учасником Системи міжбанківських переказів Національного банку України й тому має дотримуватись його вимог щодо структури побудови рахунків.

Друга передумова модернізації полягає у застосуванні різних методів ведення бухгалтерського обліку. Сьогодні в бюджетному обліку застосовується касовий метод, а в майновому – метод нарахувань [3]. Іншою передумовою, за дослідженнями В.П. Бралатана [4], В.М. Жука [9], Д.О. Фірера [17], є ведення бухгалтерського обліку в державних цільових фондах за різними методиками. Використання різних планів рахунків обліку є не виправданим.

Наступною передумовою модернізації є подвійна консолідація звітності. Звітність про виконання бюджетів консолідується окремо по вертикалі Державної казначейської служби й окремо по вертикалі головних розпорядників бюджетних коштів. Крім цього, звітність за касовими операціями консолідується зі звітністю, отриманою поза казначейським обслуговуванням через його відсутність у деяких розпорядників. Це унеможливило отримання оперативної звітної інформації, тобто отримання документа на завершальному етапі оперативного обліку, з метою розроблення та затвердження інформації для прийняття рішень на поточний період.

З метою врахування міжнародного досвіду при реалізації Стратегії Державна казначейська служба організовує робочі зустрічі з фахівцями інших країн. Державна казначейська служба встановлює порядок ведення обліку та складання звітності, встановлює типові форми для бюджетних установ та організацій. Загальні принципи модернізації системи обліку в державному секторі України перебувають у полі зору установи і всебічно обговорюються на міжнародному рівні. Основною проблемою під час складання, розгляду та опрацювання фінансової звітності бюджетних організацій і установ є постійна зміна форм звітності Державною казначейською службою, яка встановлює щороку нові форми [11].

Висновки. Для вдосконалення бухгалтерського обліку і звітності в бюджетних установах необхідні такі кроки: розроблення й запровадження Єдиного плану рахунків, який має гармонізувати з бюджетною класифікацією, базуватися на методі нарахування та забезпечувати формування національних рахунків з урахуванням специфіки бюджетних установ; завершення створення перших трьох національних стандартів бухгалтерського обліку в державному секторі: "Основні засоби", "Нематеріальні активи", "Запаси"; впровадження системи уп-

равління бюджетним обліком та звітністю, що побудована за методом нарахування; підтримка й розвиток професійних організацій бухгалтерів в Україні. Реформування державної облікової системи має відбуватися за галузевим підходом у побудові бухгалтерського обліку та фінансової звітності. Це дало б змогу активізувати роботу з розроблення та апробації галузевого методичного та методологічного забезпечення ведення обліку і складання звітності бюджетних установ.

Література

1. Бескид Й. Теоретичні засади бюджетної децентралізації: нормативна та позитивна теорія бюджетного федералізму / Й. Бескид // Світ фінансів : наук. журнал. – 2007. – № 4. – С. 116-121.
2. Бескид Й. Формування доходів державного бюджету / Й. Бескид, М. Каленський // Світ фінансів : наук. журнал. – 2006. – № 3. – С. 186-192.
3. Борисова Н.В. Реформування бухгалтерського обліку в державному секторі: реалії та конструктивні перспективи / Н.В. Борисова // Менеджмент. – 2010. – № 13. – С. 54-63.
4. Бралатан В.П. Розвиток аудиторської діяльності в Україні із запровадженням Міжнародних стандартів аудиту / В.П. Бралатан, Л.Г. Михальчишина // Облік і фінанси АПК : наук.-виробн. журнал. – 2012. – № 1. – С. 91-94.
5. Бухгалтерський облік у бюджетних установах : навч. посіб. / Ф.Ф. Бутинець (ред.), С.Л. Береза, І.В. Жиглей, Н.М. Малога, О.В. Олійник. – Житомир : Вид-во "Рута", 2004. – 448 с.
6. Бюджетний кодекс України: прийнято 08.07.2010 р., № 2456-VI // Сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>.
7. Голов С.Ф. Бухгалтерський облік в Україні: аналіз стану та перспективи розвитку : монографія / С.Ф. Голов; Міжнар. ін-т менеджменту. – К. : Центр навч. літ.-ри, 2007. – 522 с.
8. Голов С.Ф. Сучасний стан та перспективи розвитку бухгалтерського обліку в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня д-ра екон. наук: спец. 08.00.09 / С.Ф. Голов; КНЕУ ім. Вадима Гетьмана. – К. : Вид-во "Наука", 2009. – 31 с.
9. Жук В.М. Поглиблення сутності предмету бухгалтерського обліку / В.М. Жук // Облік і фінанси АПК : наук.-виробн. журнал. – 2012. – № 1. – С. 16-23.
10. Марценяк Н.О. Реформування бухгалтерського обліку бюджетних установ: проблеми та перспективи / Н.О. Марценяк // Науковий вісник БДФА : зб. наук. праць. – 2008. – № 4. – С. 346-351.
11. Метелиця В.М. Проблемні питання модернізації обліку в державному секторі України / В.М. Метелиця // Облік і фінанси АПК : наук.-виробн. журнал. – 2009. – № 4. [Електронний ресурс]. – Доступний з http://www.nbuv.gov.ua/portal/Soc_Gum/Oif_apk/2009_4/18_Metel.pdf.
12. Про затвердження стратегії модернізації системи бухгалтерського обліку в державному секторі на 2007-2015 роки: Постанова Кабінету Міністрів України від 16 січня 2007 р., № 34 // Сайт Верховної Ради України. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/34-2007-п>.
13. Пушкар М.С. Метатегорія обліку або Якою повинна стати теорія : монографія / М.С. Пушкар. – Тернопіль : Вид-во "Карт-бланш", 2007. – 359 с.
14. Свірко С.В. Консолідована фінансова звітність суб'єктів державного сектору за МСБОДС: теоретичні положення та методичні підходи / С.В. Свірко // Фінанси, облік і аудит : наук.-практ. журнал. – 2011. – Вип. 17. – С. 341-347.
15. Бутинець Ф.Ф. Сучасний бухгалтерський облік і контроль: проблеми розвитку : монографія / Ф.Ф. Бутинець [ред.], Т.А. Бутинець, Р.О. Савченко, М.А. Вахрушина, О.П. Колумбет; Вінницький фін.-екон. ун-т. – Житомир : Вид-во "Рута", 2014. – 378 с.
16. Сушко Н. Реформування бухгалтерського обліку в державному секторі триває / Н. Сушко // Бухгалтерський облік і аудит : наук.-практ. журнал. – 2009. – № 8-9. – С. 22-27.
17. Фіреп Д.О. Місце обліку в системі управління бюджетними установами / Д.О. Фіреп // Зростання ролі бухгалтерського обліку в сучасній економіці : матер. І-ої Міжнар. наук.-практ. інтернет-конф., м. Київ, 21 лютого 2013 р. [Електронний ресурс]. – Доступний з <http://ic.faf.org.ua/pdf/36-misce-obliku-v-sistemi-upravlinnya-byudzhethnimi-ustanovami.pdf>.
18. Хомуляк Т.І. Особливості обліку у бюджетних установах в умовах сьогодення / Т.І. Хомуляк // Вісник Житомирського державного технологічного університету. – Сер.: Економічні науки. – Житомир : Вид-во ЖДТУ. – 2014. – № 2(68). – С. 75-81.
19. Штимер Л.Т. Облікова система установ державного сектору економіки: проблеми та перспективи розвитку / Л.Т. Штимер // Економічний форум : зб. наук. праць. – 2015. – № 1. – С. 276-282.

Половинчак О.А. Основные пути модернизации учета в бюджетных учреждениях

Определены особенности организации учета в бюджетных учреждениях и организациях, предложены приоритетные направления реформирования данной сферы. Доказано, что экономическая ситуация в бюджетной сфере требует практического усовершенствования системы учета и теоретического пересмотра с целью учета новых явлений и процессов. Самым важным из них является усовершенствование системы управления бюджетными учреждениями. Принимая во внимание активизацию интеграционных процессов, сегодня ключевым направлением модернизации бухгалтерского учета есть внедрение в государственном секторе национальных стандартов, разработанных на основе международных. Для реформирования системы учета и отчетности необходима также разработка Единого плана счетов, который должен гармонизировать с бюджетной классификацией, базироваться на методе начисления и обеспечивать формирование национальных счетов согласно специфике бюджетных учреждений.

Ключевые слова: модернизация, контроль, бюджетные учреждения, международные стандарты, стратегия, отчетность, бухгалтерский учет.

Polovinchak L.A. Main Ways of Modernization of Accounting Budgetary Institutions

Some features of accounting in budgetary institutions are determined. Priority areas for reforming the sector are proposed. The economic situation in the public sector is proved to require practical improvement of accounting and theoretical review to take account of new development and processes. The most important events are improving the system of budgetary institutions. Concerning the intensification of integration processes, a key area of modernization of accounting and reporting is introducing national standards designed on the basis of international ones in public sector. It is proved that for the reform of accounting and reporting it is necessary to develop and implement the Common Chart of Accounts, which should harmonize with the budget classification, based on the method of calculation, and ensure the formation of national accounts with specific budgetary institutions. The reform of the State Accounting System should be based on sectorial approach in building accounting and financial reporting.

Keywords: modernization, control, budgetary institutions, international standards, strategy, reporting, accounting.

УДК 005.95

Доц. І.С. Процик, канд. екон. наук; доц. Х.С. Передало, канд. екон. наук; магістр О.Я. Шалак – НУ "Львівська політехніка"

МЕХАНІЗМ КАДРОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОРГАНІЗАЦІЙНИХ ЗМІН ПІДПРИЄМСТВА

Проаналізовано дефініції понять "механізм", "кадрове забезпечення", "організаційні зміни", наведено трактування "механізму кадрового забезпечення", відображено взаємозв'язок між організаційними змінами та кадровим забезпеченням організації, розглянуто види організаційних змін за чинниками внутрішнього середовища, запропоновано механізм кадрового забезпечення організаційних змін підприємства, обґрунтовано його значимість, розглянуто його основні елементи, виокремлено додаткові принципи реалізації механізму кадрового забезпечення організаційних змін підприємства.

Ключові слова: механізм, кадрове забезпечення, організаційні зміни, чинники внутрішнього та зовнішнього середовища, принципи реалізації механізму кадрового забезпечення.

Постановка проблеми. Проблема формування та раціонального використання персоналу в будь-якій сфері економічної діяльності є завжди актуальною. Зокрема, кадри є головною ланкою виробничого процесу на підприємстві, а забезпечення ними – одним з основних аспектів успішного його функціону-